

Skörd av trädgårdsväxter 2015

Horticultural production 2015

I korta drag

Svensk produktion av matlök fortsätter att öka

Den svenska produktionen av matlök har ökat kontinuerligt under det senaste decenniet och var 2015 drygt 125 procent högre än den var 2005. Bara mellan 2014 och 2015 ökade produktionen med 21 procent, för att landa på strax under 65 000 ton. I övrigt minskade produktionen av flera frilandsgrödor mellan 2014 och 2015; produktionen av isbergssallat minskade med 19 procent, medan skörden av purjolök, gurka, vitkål och blomkål var och en minskade med mellan 8 och 12 procent.

Ur produktionssynpunkt har morot under lång tid varit den otvetydigt största svenska trädgårdsgrödan med en produktion på drygt 115 000 ton 2015. Om man istället ser till areal, var den största frilandsgrödan år 2015 jordgubbar, som odlades på knappt 2 500 hektar, följt av morot, äpple och matlök.

Den svenska växthusodlingen av köksväxter domineras starkt av gurka, tomat, kryddväxter och kruksallat. Produktionen av gurka, tomat och kryddväxter visade inte upp några tydliga skillnader mellan 2014 och 2015, medan produktionen av kruksallat minskade med 9 procent.

Jörgen Persson, 036 – 15 59 43
statistik@jordbruksverket.se

Statistiken har producerats av Statens Jordbruksverk, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1654-4153

Serie JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utkom den 31 mars 2016.

Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.

Utgivare av Statistiska meddelanden är Stefan Lundgren, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	3
Bra att veta	3
Växthusodling	3
Frilandsodling	5
Tabeller	7
Teckenförklaring	7
1. Areal för undersökta trädgårdsväxter 2005–2015	8
2. Skörd av undersökta trädgårdsväxter 2005–2015	8
3. Relativa medelfel för odlade arealer och skördar 2015	8
Fakta om statistiken	9
Detta omfattar statistiken	9
Så görs statistiken	9
Statistikens tillförlitlighet	9
Annan statistik	10
In English	11
Summary	11
List of tables	11
List of terms	11

Statistiken med kommentarer

Bra att veta

I den här rapporten redovisar vi odlingsarealer och skördar för några av de mest producerade ätliga grödorna i svensk trädgårdsodling. Statistiken omfattar produktionen från alla kända yrkesmässiga odlare av trädgårdsgrödor med en yta om minst 0,25 hektar på friland eller 200 kvadratmeter i växthus. Resultaten baseras på en enkätundersökning som skickades ut till en dryg tredjedel av dessa odlare, där vi frågade efter hur stor yta som ägnats åt odling av respektive gröda, samt hur stor skörd man producerat år 2015. Utifrån de insamlade uppgifterna har vi sedan skattat totala arealer och total produktion av respektive gröda.

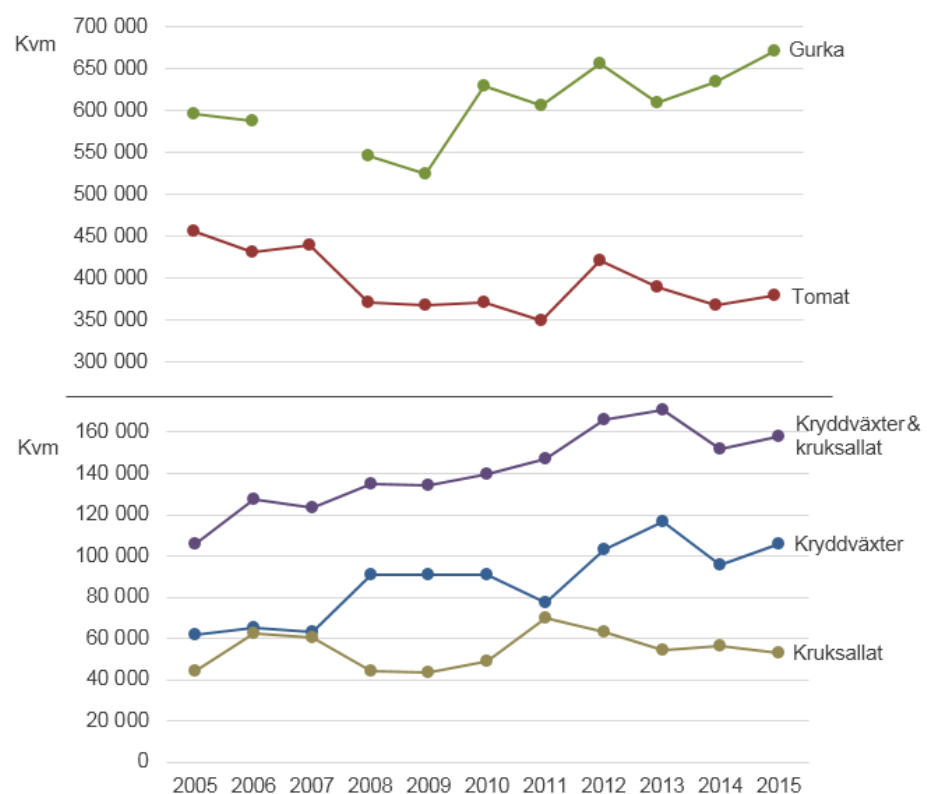
I texten noteras förändringar i jämförelse med tidigare år eller perioder i de fall dessa kan anses vara statistiskt säkerställda. I detta fall innebär en statistiskt säkerställd skillnad att man med 95 procents säkerhet kan säga att förändringarna är en följd av skillnader i data, och inte en följd av urvalsfel i undersökningen. Detta gäller dock inte avkastningsberäkningarna, där det är svårt att uppskatta den statistiska säkerheten. Därför ska också skillnader i avkastning jämföras med stor försiktighet.

Produktionen redovisas i form av bruttoskördar, det vill säga mängden gröda direkt efter skörd innan sortering, tvättning och rensning.

Växthusodling

Undersökningen omfattar växthusodlingen av tomat, gurka, kryddväxter och kruksallat. År 2015 var de odlade ytorna för tomat och gurka 379 200 respektive 671 800 kvadratmeter, vilket inte utgör några påtagliga skillnader jämfört med året före (Figur A).

Figur A. Yta för odling av undersökta växthusgrödor år 2005–2015
Notera skalskillnaderna i diagrammen. Data saknas för gurka 2007.

Eftersom kryddväxter och kruksallat i många fall odlas i samma växthussystem speglar växthusytorna för dessa grödor i stor utsträckning varandra. Därför är det relevant att se på de två grödorna både som grupp och som enskilda grödor.

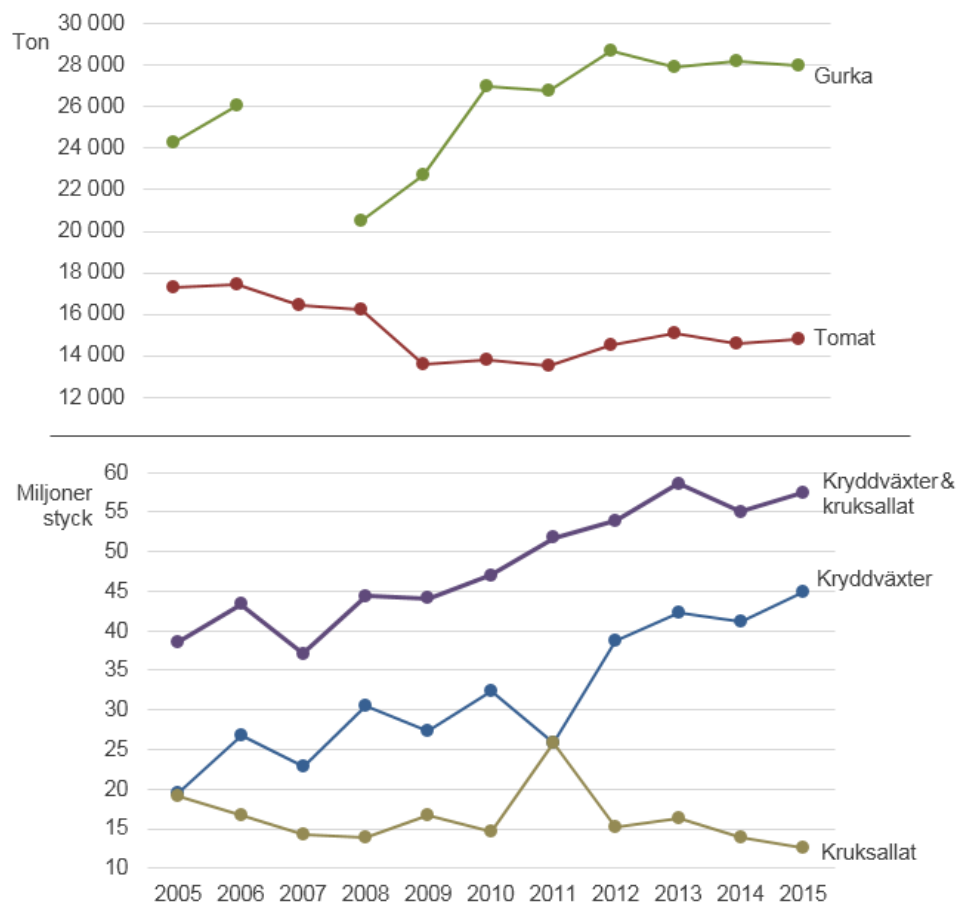
Den sammanlagda växthusytan ägnad åt odling av kryddväxter och kruksallat var 158 300 kvadratmeter år 2015, en ökning med 4 procent jämfört med året innan. Sett till de enskilda grödorna minskade ytan för kruksallat med 6 procent mellan 2014 och 2015, medan ytan ägnad åt kryddväxter istället ökade med 11 procent (Figur A).

Skörden för tomat och gurka stannade på 14 800 respektive 28 000 ton år 2015, medan antalet producerade krukor kryddväxter och kruksallat uppgick till 44,9 respektive 12,6 miljoner.

Detta innebär att kryddväxtskörden var oförändrad, medan produktionen av kruksallat minskade med 9 procent jämfört med 2014. Varken gurka eller tomat uppvisade någon säkerställd förändring mellan 2014 och 2015 (Figur B).

Figur B. Skörd av undersökta växthusgrödor 2005–2015

Notera skal- och enhetsskillnaderna i diagrammen. Data saknas för gurka 2007.

Den samlade avkastningen för kryddväxter och kruksallat var något högre 2015 jämfört med tidigare 5-årsperioder. Avkastning för såväl gurka som tomat låg i linje med tidigare perioders avkastning (Tablå A).

För kryddväxter och kruksallat ska man ha i åtanke att odlingsytan – på grund av odling i rörliga system – skiljer sig markant från den växthusyta som presenteras här och att beräkningarna på avkastning därför kan vara missvisande för dessa grödor.

Tablå A. Avkastning för växthusgrödor år 2002–2015

”K+K” motsvarar den sammanräknade avkastningen för kryddväxter och kruksallat. Avkastningen för kryddväxter och kruksallat är att betrakta som osäker, eftersom den baseras på växthusyta och inte på den faktiska odlade ytan.

	5-årigt medelvärde					2015
	2002–2006	2004–2008	2006–2010	2008–2012	2010–2014	
Tomat (kg/kvm)	36,9	39,6	39,2	38,2	37,8	39,0
Gurka (kg/kvm)	42,3	44,2	41,7
K+K (st/kvm)	..	333	327	334	344	363

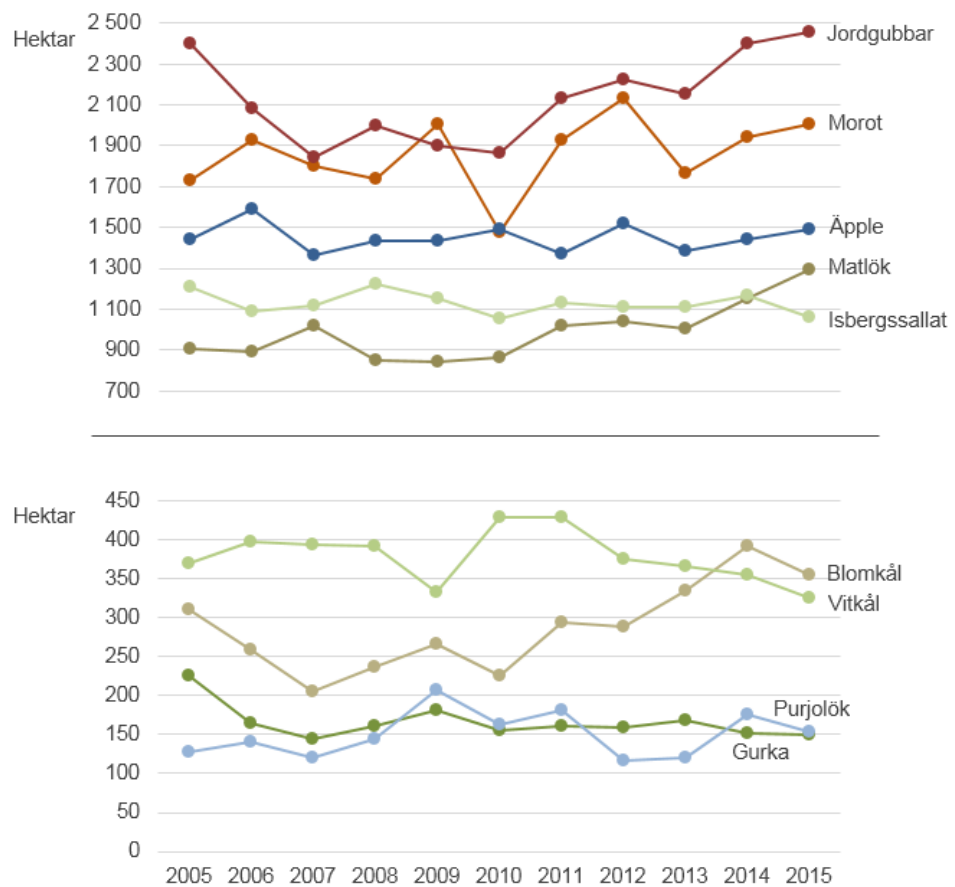
Frilandsodling

Jordgubbar odlades under 2015 på 2 459 hektar och är sedan flera år tillbaka den trädgårdsgröda som odlas på störst areal. De tre därefter största grödorna var i fallande ordning morot, äpple och matlök. Den arealmässigt minsta av de undersökta grödorna var gurka, som odlades på 150 hektar (Figur C).

Matlök var den enda gröda som visade upp en påtagligt ökad odlad areal 2015 jämfört med året innan, medan arealerna för vitkål, blomkål, isbergssallat och purjolök istället minskade med mellan 8 och 12 procent (Figur C).

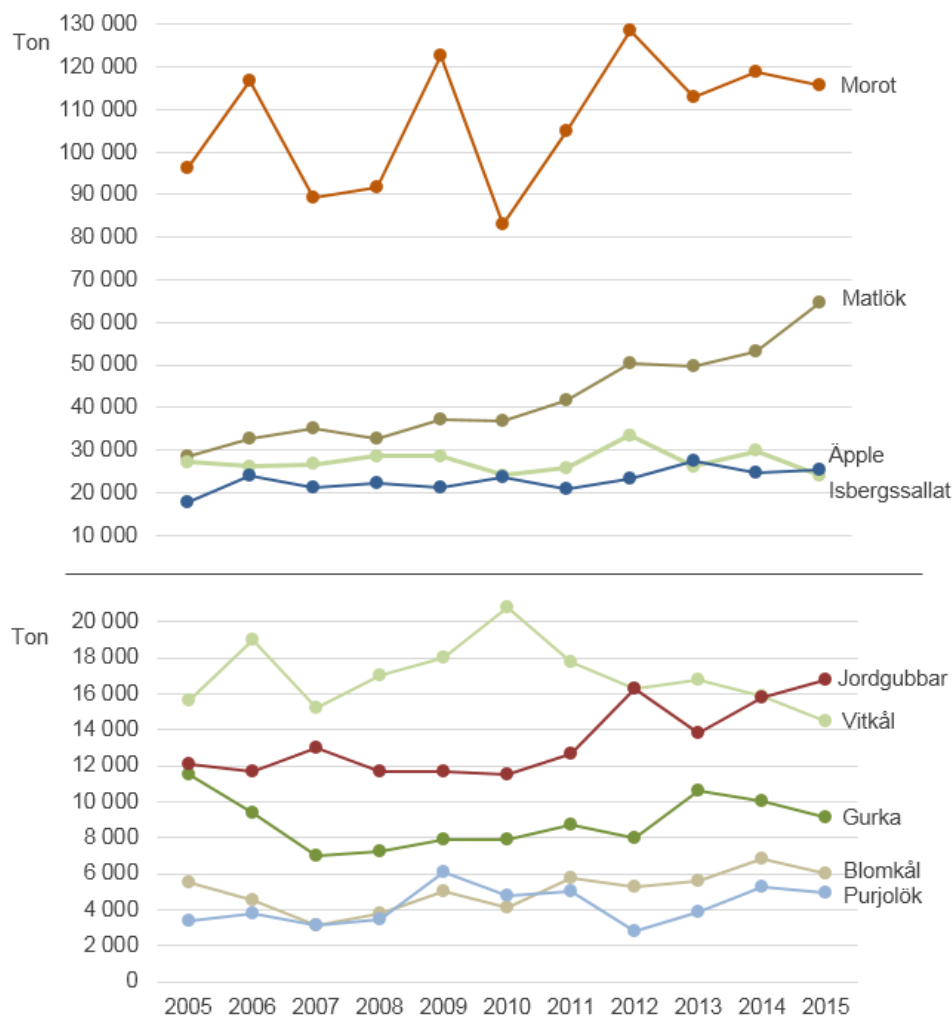
Figur C. Areal för odling av undersökta frilandsgrödor år 2005–2015

Notera skalskillnaderna i diagrammen.

Figur D. Skörd av undersökta frilandsgörödor år 2005–2015

Notera skalskillnaderna i diagrammen.

Sett till produktion var morot den största ätliga trädgårdsgrödan år 2015, med en skörd på 115 600 ton. Den näst största grödan var matlök, följt av äpple, isbergssallat och jordgubbar. Jämfört med föregående år ökade produktionen av matlök med 21 procent, medan produktionen av purjolök, vitkål, gurka, blomkål och isbergssallat sjönk med mellan 8 och 19 procent (Figur D).

Såväl gurka som matlök, purjolök och jordgubbar visade upp hög avkastning under 2015 jämfört med föregående 5-årsperioder, medan avkastningen för isbergssallat och blomkål var relativt låg (Tablå B).

Tablå B. Avkastning i ton per hektar för frilandsgörödor år 2002–2015

	5-årigt medelvärde					2015
	2002–2006	2004–2008	2006–2010	2008–2012	2010–2014	
Gurka	49,7	50,8	48,9	48,7	56,8	60,7
Matlök	32,9	35,1	39,2	42,9	45,5	49,9
Morot	53,4	54,3	56,1	57,0	59,2	57,6
Blomkål	16,7	16,4	17,1	18,3	18,1	16,9
Vitkål	42,0	43,2	46,5	46,2	44,9	44,6
Isbergssallat	24,4	23,8	23,8	24,8	25,0	22,6
Purjolök	25,9	24,7	27,2	27,0	28,8	31,8
Äpple	13,8	14,3	15,3	15,3	16,6	16,9
Jordgubbar	5,0	5,9	6,2	6,3	6,5	6,8

Tabeller

Teckenförklaring

Legend

–	Noll	Zero
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
0,0	Mindre än 0,05	Less than 0.05
**	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available or too uncertain for publication

1. Areal för undersökta trädgårdsväxter 2005–2015

1. Areas for crops included in survey, 2005–2015

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Växthusyta (kvadratmeter)											
Tomater	456 000	430 100	439 100	370 100	367 800	370 500	349 400	421 000	388 100	367 800	379 200
Gurka	595 800	588 300	..	545 900	524 700	630 100	605 700	656 300	608 900	634 600	671 800
Kryddväxter	61 500	65 300	63 100	90 700	91 100	91 000	77 100	103 400	116 300	95 500	105 700
Kruksallat	44 400	62 500	60 100	44 100	43 100	49 000	69 900	62 800	54 400	56 200	52 600
Frilandsareal (hektar)											
Gurka	226	164	145	161	182	156	160	159	168	152	150
Matlök	902	894	1 018	849	844	865	1 017	1 036	1 007	1 152	1 294
Morot	1 727	1 925	1 804	1 734	2 008	1 474	1 927	2 135	1 767	1 942	2 006
Blomkål	311	259	206	236	266	225	293	289	335	392	355
Vitkål	370	397	394	392	333	429	428	376	365	354	325
Isbergssallat	1 211	1 088	1 118	1 222	1 149	1 052	1 128	1 112	1 111	1 168	1 063
Purjolök	127	141	121	144	207	162	181	116	120	175	154
Äpple	1 440	1 592	1 363	1 432	1 435	1 494	1 371	1 517	1 386	1 444	1 494
Jordgubbar	2 401	2 082	1 843	1 997	1 902	1 861	2 130	2 225	2 152	2 399	2 459

2. Skörd av undersökta trädgårdsväxter 2005–2015

2. Production of crops included in survey, 2005–2015

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Växthusskörd (ton eller 1 000-tal styck)											
Tomater (ton)	17 300	17 400	16 400	16 200	13 600	13 800	13 500	14 500	15 100	14 600	14 800
Gurka (ton)	24 300	26 100	..	20 500	22 700	27 000	26 800	28 700	27 900	28 200	28 000
Kryddväxter (st)	19 400	26 800	22 900	30 500	27 400	32 400	25 900	38 700	42 300	41 200	44 900
Kruksallat (st)	19 200	16 600	14 200	13 900	16 700	14 600	25 900	15 200	16 300	13 800	12 600
Frilandsskörd (ton)											
Gurka	11 500	9 400	7 000	7 200	7 900	7 900	8 700	8 000	10 600	10 000	9 100
Matlök	28 600	32 800	34 900	32 800	37 000	36 900	41 600	50 400	49 600	53 300	64 600
Morot	96 200	116 600	89 400	91 600	122 600	83 000	104 900	128 700	112 800	119 000	115 600
Blomkål	5 500	4 500	3 100	3 800	5 000	4 100	5 800	5 300	5 600	6 800	6 000
Vitkål	15 600	19 000	15 200	17 000	18 000	20 800	17 800	16 300	16 800	15 900	14 500
Isbergssallat	27 200	26 200	26 600	28 500	28 500	24 100	25 800	33 400	26 200	29 800	24 000
Purjolök	3 400	3 800	3 100	3 500	6 100	4 800	5 000	2 800	3 900	5 300	4 900
Äpple	17 700	24 000	21 000	22 200	21 000	23 500	20 700	23 400	27 400	24 600	25 300
Jordgubbar	12 100	11 700	13 000	11 700	11 700	11 500	12 700	16 300	13 800	15 800	16 800

3. Relativa medelfel för odlade arealer och skördar 2015

3. Relative standard error for area and production 2015

	Växthusodling				Frilandsodling								
	Tomat	Gurka	Kryddväxter	Kruksallat	Gurka	Matlök	Morot	Blomkål	Vitkål	Isbergssallat	Purjolök	Äpple	Jordgubbar
Odlad areal	9 %	4 %	1 %	0 %	3 %	5 %	9 %	2 %	2 %	0 %	6 %	7 %	3 %
Produktion	4 %	2 %	0 %	0 %	2 %	5 %	11 %	1 %	2 %	0 %	3 %	3 %	4 %

Fakta om statistiken

Detta omfattar statistiken

Statistiken omfattar alla kända odlare som år 2015 bedrev yrkesmässig odling av trädgårdsgrödor på en yta om minst 0,25 hektar friland, eller 200 kvadratmeter växthus. Data gällande kalenderåret 2015 inhämtades för växthusyta eller odlad yta samt produktion (i vikt eller antal) för:

- Växthusodlad tomat, gurka, kryddväxter och kruksallat
- Frilandsodlad gurka, matlök (gul och röd), morot, blomkål, vitkål, isbergssallat, purjolök, äpple samt jordgubbar

Så görs statistiken

En frivillig enkätundersökning skickades via post ut till ett urval företag som tidigare odlat trädgårdsväxter eller som registrerats för trädgårdsodling i Jordbruksverkets lantbruks- och stödregister, samt till företag som registrerat trädgårdsodling i någon form i Statistiska centralbyråns företagsregister. Den totala populationsramen (det antal företag som urvalet gjordes från) bestod av 2 852 företag, av vilka en dryg tredjedel (996 stycken) fick sig tillskickat enkäter.

I syfte att täcka en så stor andel av den faktiska odlingen som möjligt gjordes ett stratifierat urval, där de största kända företagen för respektive gröda totalundersöktes, medan mindre sedan tidigare kända producenter urvalsundersöktes. Ytterligare urvalsgrupper (strata) inkluderade bland annat ett urval trädgårdsföretag utan tidigare produktion av just de aktuella grödorna, samt ett urval företag som uteslutande återfanns i Statistiska centralbyråns företagsregister.

De företag som inte svarat på enkäten inom 12 veckor (och en påminnelse via post) efter första utskick kontaktades per telefon för att inhämta uppgifterna. För de företag som inlämnat ofullständiga uppgifter (partiellt bortfall), kompletterades dessa i möjlig mån också via telefonkontakt. I de fall detta inte var möjligt imputerades medelvärden för respektive odlingar i samma storleksordning av respektive gröda. I de fall vi inte kunde få kontakt med företag som med säkerhet bedrev trädgårdsodling 2015, imputerades 2014 års värden för samtliga undersökta grödor.

Efter imputeringar viktades resultaten från inkomna data upp genom rak uppräknings inom respektive stratum och summerades för att få fram total areal och produktion för respektive gröda.

Statistikens tillförlitlighet

Undersökningen är behäftad med täckningsfel, urvalsfel, bortfallsfel, mätfel och bearbetningsfel. Övertäckning (där enkäten skickats ut till företag som inte bedrev kommersiell trädgårdsodling) förekom i relativt hög utsträckning, då 315 av 814 svarande företag angav att man inte bedrivit någon trädgårdsodling alls år 2015. Undertäckning förekom endast i den mån det fanns nystartad trädgårdsodling som inte registrerats i någon av våra använda källor under 2015.

Urvalsfel kan enbart förekomma i de strata där urval gjorts, som omfattar 2 476 av populationsramens 2 852 företag. Urvalet inom respektive stratum gjordes slumpmässigt, varför eventuella urvalsfel torde vara små. Totalt svarade 814 av de 996 företagen i urvalet på undersökningen, vilket innebär ett svarsbortfall om 18 procent. Utöver dessa företag totalimputerades ytterligare 126 företag, vilket resulterade i ett totalt bortfall om 6 procent. Den lägsta svarsfrekvensen i något enskilt stratum uppgick till 70 procent. Bortfallet kompenserades genom rak uppräknings av resultaten inom respektive stratum.

Av de inkomna svaren saknade 7 procent enstaka uppgifter (partiellt bortfall). Detta tyder på att vissa efterfrågade data kan ha varit svåra för brukarna att uppskatta, och ger upphov till ett visst mätfel. Till synes orimliga angivna värden har kontrollerats och i förekommande fall korrigerats. Som helhet uppskattas mätfelet ha liten inverkan på resultaten. Bearbetningsfel kan förekomma genom felaktig digitalisering av data, felaktiga imputeringar och felaktiga beräkningar. Korrekturläsning av såväl data som beräkningar har skett löpande vid ett flertal tillfällen under dataanalysen, varför bearbetningsfelen uppskattas vara små.

Medelfelet för de redovisade resultaten uppgick till maximalt 9 procent för arealdata, och 11 procent för produktionsdata (Tabell 3). Medelfelet är ett mått på de redovisade uppgifternas precision och täcker de felaktigheter som urvals- och bortfallsfel kan ge upphov till. Utifrån medelfelen kan ett 95-procentigt konfidensintervall beräknas enligt följande exempel: För den redovisade produktionen av växthusgurka kan man med 95 procent säkerhet säga att det sanna värdet ligger i intervallet 27 156–28 914 ton gurka, det vill säga: $28\,035 \pm (1,96 \times 1,6 \text{ procent medelfel} \times 28\,035)$. I detta konfidensintervall ingår dock inte effekterna av undertäckning, mätfel och bearbetningsfel.

I rapporten noteras skillnader mellan enskilda års areal eller produktion i de fall då värdenas 95-procentiga konfidensintervall inte överlappar med varandra. Detta utgör en konservativ metod för att jämföra värden utifrån en signifikansnivå på 5 procent, i vilken risken att peka ut en förändring som inte är sann (så kallade typ II-fel) är relativt liten, men risken att missa en del faktiska skillnader istället är något större (typ I-fel).

Annan statistik

Trädgårdsproduktion 2014, JO 33 SM 1501

Trädgårdsundersökningen 2014, JO 28 SM 1501

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i ”Beskrivning av statistiken” som publiceras i samband med detta Statistiska meddelande

In English

Summary

The Swedish onion production has steadily been increasing during the last decade and was more than 125 percent higher in 2015 compared with 2005. Between 2014 and 2015, production increased by 21 percent to just under 65 000 tonnes. In contrast, several crops exhibited a decrease in production between 2014 and 2015; the production of iceberg lettuce decreased by 19 percent, while the harvest of leeks, gherkins, white cabbage and cauliflower decreased by between 8 and 12 percent.

From a production point of view, carrot has been the largest Swedish horticultural crops for quite some time, exhibiting a production of more than 115 000 tonnes in 2015. From an area perspective, the largest crops were in descending order: strawberries, carrots, apples and onions.

The Swedish greenhouse cultivation of vegetables is dominated by cucumber, tomato, spices and potted lettuce. The production of cucumber, tomato and spices did not exhibit any changes between 2014 and 2015, while the production of potted lettuce decreased by 9 percent.

List of tables

Legend	7
1. Areas for crops included in survey, 2005–2015	8
2. Production of crops included in survey, 2005–2015	8
3. Relative standard error for area and production 2015	8

List of terms

Areal	Area
Blomkål	Cauliflower
Friland	Open ground
Gurka (friland)	Gherkin
Gurka (växthus)	Cucumber
Hektar (ha)	Hectare
Isbergssallat	Iceberg lettuce
Jordgubbar	Strawberries
Kruksallat	Potted lettuce
Kryddväxter	Aromatic plants
Kvadratmeter (kvm)	Square meters
Matlök	Onions
Medelfel	Standard error
Morot	Carrot
Purjolök	Leek
Skörd	Harvest
Stycken (st)	Pieces
Tomat	Tomato
Ton	Metric ton
Vitkål	White cabbage
Växthus	Greenhouse
Äpple	Apple